

Vejledning for valgfaget spansk

På denne side finder du læsevejledninger for faget kristendomskundskab. Vejledningen indeholder blandt andet en beskrivelse af undervisningens tilrettelæggelse og indhold og en uddybning af fagets kompetenceområder.

Fold alle afsnit ind ✖

1. Spanskfagets identitet og rolle

Spansk er det næstmest udbredte modersmål og er det officielle sprog i over 20 lande. Spansk spiller derfor en betydelig rolle som verdenssprog.

Sprogfærdighed og kultur er begge en del af faget spansk. Faget bygger på et kommunikativt sprogsyn, og undervisningen vil bl.a. bestå af små dialoger, lege, hvor man bruger sproget aktivt, og andre praktisk-musiske aktiviteter. Udgangspunktet for undervisningen er hverdagslivet og de nære ting, der er relevante for eleverne.

Ligesom i andre sprogfag bliver læringen frugtbar ved at lytte, læse og prøve selv. Eleverne vil som regel i 7.-9. klasse ikke være fuldt funderede i deres andre fremmedsprog, hvilket læreren skal være opmærksom på, så sprogindlæringen af de forskellige sprog kan understøtte hinanden i stedet for at forvirre eleven. Spansk er lagt an som et 1-årigt forløb med mulighed for at vælge det igen på flere årgange, hvorved undervisningen skal tilrettelægges således, at den enkelte elev udfordres i et passende omfang.

Spansk som valgfag skal, ud over de rent kommunikative og sproglige læringsmål, bevidstgøre eleverne om sprogets udbredelse og anvendelsesmuligheder samt motivere til videre beskæftigelse med sproget, kulturen og samfundsforholdene i den spansktalende verden.

© Colourbox

1.1 Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog

Det europæiske arbejde med at opstille mål for fremmedsprogsundervisning danner også grundlag for Fælles Mål. Det europæiske arbejde kan findes i Den Fælles Europæiske Referenceramme for Sprog, som er udgivet af Europarådet. Referencerammen giver på tværs af sprog beskrivelser af færdighedsniveauer, således at man kan måle kommunikative fremskridt trin for trin i et livslangt perspektiv. Materialet indeholder generelt god inspiration for sproglærere.

Find Den Fælles Europæiske Reference for Sprogs selvevalueringsskala under relaterede filer.

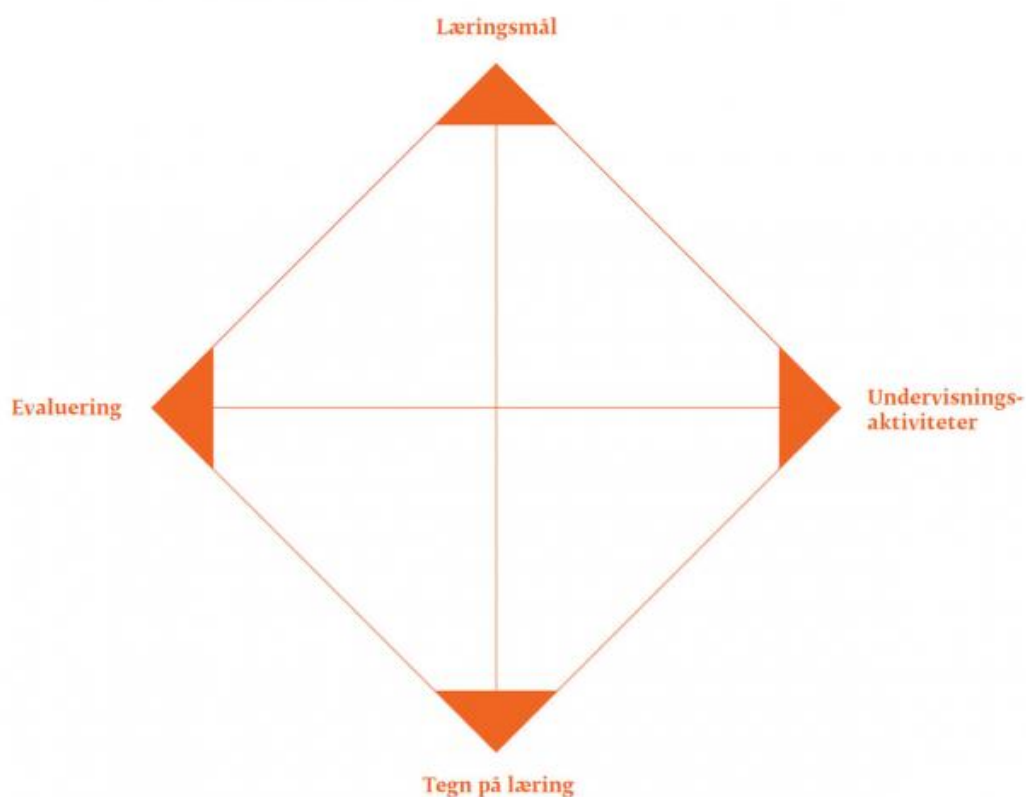
2. Læringsmålstyret undervisning

Den læringsmålstyret undervisning tager udgangspunkt i et systematisk arbejde med læringsmål. Læringsmålene er mål for det, eleverne skal lære, og er styrende for lærerens valg af undervisningens indhold, forløb og aktiviteter. Fælles Mål skal understøtte lærerens arbejde med læringsmål.

2.1 Den didaktiske model: Fire indbyrdes afhængige faktorer

I læringsmålstyret undervisning hænger valg af læringsmål, valg af undervisningsaktiviteter, tegn på læring og evaluering tæt sammen i alle faser af undervisningen.

Når et forløb har afsæt i nogle bestemte læringsmål, vælges undervisningsaktiviteter, der fremmer netop disse læringsmål. Samtidig overvejer læreren tegn, der kan vise, hvor langt eleverne er i forhold til at opfylde læringsmålene. Valg af undervisningsaktiviteter hænger også sammen med, hvad evalueringen fra sidste forløb viste og dermed, hvilke læringsmål og undervisningsaktiviteter der vil skabe passende læringsudfordringer for alle klassens elever. I læringsmålstyret undervisning sigtes altså hele tiden mod et mål for elevernes læring.

© Undervisningsministeriet

Model 1: Relationsmodellen

Relationen mellem de fire indbyrdes afhængige dimensioner kan illustreres ved ovenstående model. Nedenfor gennemgås de fire dimensioner af relationsmodellen.

Det er lærerens opgave at nedbryde – eller omsætte – Fælles Mål til konkrete mål for, hvad eleverne skal kunne ved afslutningen af et undervisningsforløb. Det er mål, der angiver skridt på vejen til at nå det fælles læringsmål, og mål der kan forklares og gøres tydelige for eleverne. Med det udgangspunkt kan læreren skabe passende læringsudfordringer for alle elever.

© Undervisningsministeriet

Model 2: Nedbrydning af Fælles Mål til læringsmål for det enkelte undervisningsforløb

De indholdsvalg, valg af aktiviteter, af opgaver og af processer, som læreren foretager, skal være begrundet i, hvordan de understøtter alle elevers læring. Undervisningsaktiviteterne skal også planlægges med sigte på at give læreren viden om elevernes læringsudbytte, så læreren kan give eleverne feedback.

Læreren skal også afgøre, hvordan lærere og elever kan se tegn på, at målene er nået. Tegn er kriterier for målopfyldelsen og kan bestå af det, som eleverne kan kommunikere, færdigheder, de kan demonstrere i praksis, eller produkter de kan skabe. Lærerens tolkning af tegnene hjælper læreren med at vurdere elevernes læringsudbytte og danner grundlag for lærerens feedback til eleverne om deres læringsresultater.

Læreren skal løbende evaluere, hvor eleverne er i forhold til læringsmålene, og hvordan de kan støttes og udfordres i at komme videre i retning af målene. En formativ evaluering gør det muligt for læreren at give eleverne feedback på deres læringsudbytte undervejs i forløbet. Den formative vurdering af elevernes læringsudbytte undervejs følges op af en summativ vurdering af samtlige elevers læringsudbytte, som danner afsæt for planlægningen af det næste forløb.

Læringsmålstyret undervisning foregår gennem tre faser: Planlægning, gennemførelse og evaluering. I hver af de tre faser har læreren øje for sammenhængen mellem læringsmål, valg af undervisningsaktiviteter, tegn på læring og evaluering, så alle elever får passende læringsudfordringer.

Læs mere om læringsmålstyret undervisning i Undervisningsministeriets vejledning om læringsmålstyret undervisning under relaterede moduler.

I nedenstående afsnit gennemgås de centrale overvejelser om læringsmålstyret undervisning i faget spansk ud fra et eksempel på et undervisningsforløb.

2.2 Læringsmålstyret undervisning i faget spansk

Den læringsmålstyrede undervisning tager udgangspunktet i de færdigheds- og vidensmål i Fælles Mål. Målparrene for en fase inden for et trinforløb er tænkt sammen, således at det er muligt for læreren at gennemføre en helhedspræget undervisning, hvor flere kompetenceområder spiller sammen og understøtter hinanden. Målene er styrende for efterfølgende valg af læringsmålene indhold, aktiviteter og evaluering.

Læringsmålstyret undervisning foregår i tre faser: planlægning, gennemførelse og evaluering. Det er en cirkulær proces, hvor evalueringen fører frem til en ny planlægning med efterfølgende gennemførelse og evaluering.

Planlægning

Læringsmål og tegn på læring

I planlægningsfasen skal læreren nedbryde målpar, færdigheds- og vidensmål, til mindre og konkrete mål: læringsmål, så der er fokus på, hvad eleverne forventes at kunne, når det planlagte forløb er afsluttet. Der kan være flere mulige læringsmål i forhold til et konkret forløb eller en konkret lektion, og det er læreren, der udvælger og begrundes, hvilke læringsmål, der skal arbejdes hen imod. Læringsmål skal tilpasses elevernes udgangspunkt ved at tage højde for deres aktuelle viden og færdigheder. Det kan være, at læreren allerede har viden om, hvad eleverne kan gennem det tidligere arbejde, men det kan også være, at en øvelse eller en test er nødvendig for at finde ud af det. Derefter skal læreren beslutte hvilke tegn på læring, der skal kigges efter hos eleverne for at tjekke, at målene er nået. Det hjælper både lærerne og eleverne til at holde øje med, hvor langt læringen er kommet. Det skal være tydeligt for eleverne, hvad de forventes at lære, så de bl.a. kan vælge hensigtsmæssige sproglæringsstrategier. Det gør undervisningen meningsfuld og motiverende.

Elevinddragelse

En del af denne planlægning kan med fordel foregå ved at inddrage eleverne. Man kan i klassen diskutere, hvad det er meningen, at eleverne skal kunne ved afslutningen af en fase, og man kan sammen udrede, hvad eleverne kan nu, og hvad de så mangler at lære. Man kan diskutere, hvad det er relevant at arbejde med, og hvad der vil være sjovt og måske aktuelt at arbejde med. Den enkelte elev skal desuden have hjælp til at formulere enkelte individuelle mål, som eleven kan arbejde med inden for rammerne af de mål, der er opstillet for forløbet.

Gennemførelse

Løbende justering

Hvis målene er tydelige, er det nemmere at justere på undervisningsaktiviteterne undervejs, fordi man som lærer ved, hvad eleverne skal have mulighed for at lære. Det kan også være, at målene skal justeres undervejs, fordi man kan observere, at eleverne er godt i gang med at lære noget andet end det planlagte. Det svarer sådan set til at sætte mål for en rejse, hvor man indser, at man må bide rejsen over i flere bidder, eller at det bedre kan betale sig at tage en bus, selvom man havde planlagt at rejse med tog. Elevernes læring af de overordnede kompetencemål er rejsens endemål.

Inden for rammerne af Fælles Mål skal der være individuelle læringsmål for hver elev. Måske er læringsmålet at kunne anvende hensigtsmæssig intonation eller at kunne genkende og udtale særlige spanske lyde. Alle elever skal udfordres og have mulighed for at lære noget nyt, både når man synes, noget er svært, og når man synes, at noget er let.

Læreren som procesleder

Lærer og elever skal samarbejde om at nå den bedst mulige læring for eleverne. Læreren er proceslederen, som sætter rammerne, skaber et trygt læringsmiljø, er sproglig rollemodel for eleverne, strukturerer varierede aktiviteter i faser og organiserer aktiviteter og stilladserer. Eleven ved, hvad der er svært og kan fortælle læreren om det, men ved ikke nødvendigvis, hvad man skal gøre for at lære det svære. Med respekt og venlighed over for hinanden samarbejdes der om at lære disse ting.

Rammen for et forløb

En undervisningssekvens, -forløb eller -lektion kan opdeles i tre perioder eller delfaser: Introduktion, aktiviteter, refleksion.

I introduktionen sætter læreren rammerne for, hvad der skal foregå, og gerne i samspil med eleverne. Introduktionsfasen skal synliggøre læringsmål, aktiviteter og tegn på læring.

I introduktionsfasen kan der laves koblinger til det, der blev lært sidste gang og til det, eleverne allerede ved og kan. Ny læring skal kobles til kendte ting. Introduktionen kan også indeholde hurtige opvarmningsopgaver (lege, brainstorm, ice breakers), som introducerer det, der skal arbejdes med, og de fungerer samtidig som formativ evaluering, hvor læreren får mere viden om, hvad eleverne kan og ikke kan omkring dagens fokus.

Aktiviteterne udgør hoveddelen af undervisningen. Her skal eleverne gennem forskellige aktiviteter have mulighed for at arbejde hen mod læringsmålene.

Refleksionsfasen er opsamling og afrunding af undervisningssekvensen. I denne fase kan der fælles samles op ved at bede eleverne om at reflektere på følgende: Tal sammen om, hvad I har lært i dag. Fortæl om de ord og udtryk, der var nye for dig i dag. Fortæl om, hvilket ny viden du fik. Tal sammen om, hvad du gerne vil lære næste gang. Fortæl om, hvad du gerne vil vide noget mere om. Eleverne skal reflektere over, hvor de befinder sig i deres læring lige nu, hvor de skal videre hen, og hvordan de når frem til de fælles læringsmål.

Evaluering

Læreren skal efter undervisningen evaluere, hvor godt undervisningen understøttede elevernes opnåelse af det ønskede læringsudbytte. Formålet er at regulere undervisningen både generelt og i forhold til den enkelte elev, så der opnås så meget læring som muligt.

Tegn på læring

De aktiviteter, der foregår i undervisningen, kan ofte fungere både som læringsaktiviteter og som tegn. Når eleverne er aktive og bruger sproget, er de i gang med at lære, men læreren får samtidig indblik i, hvad de har lært. Man kan tænke i to former, hvor man kan få indsigt i elevernes læring:

- Tegn, der kan vises i udførte færdigheder, fx når eleverne producerer sprog i et rollespil eller leg, hvor læreren direkte kan observere hver enkelt elevs færdighed
- Tegn i form af produkter, fx når eleverne laver en ordplanche med gode ord og udtryk til at fortælle om et emne eller har filmet eller optaget en lydfil af en sekvens, hvor de bruger sproget

Lærer-feedback

Læreren skal være opmærksom på tegnene, ved at indsamle dem systematisk fra alle elever, og på at notere sig så mange oplysninger som muligt om hver enkelt elev, til brug for feedback, vejledning og planlægning af nye forløb. I sin feedback til eleven skal læreren give præcis information, for eleven kan ikke selv vide, om det vigtigste for at komme igennem med sin kommunikation fx er, at et bestemt ordforråd skal øves, om udtalen skal præciseres, eller at taletempoet skal sættes op. Denne præcise faglige indsigt har kun læreren.

Elev-feedback

Læreren skal også sørge for at få feedback på sin undervisning fra eleverne, for på den måde at få vigtige informationer om, hvad der måske skal justeres på i undervisningen til næste gang, eller hvordan der kan gentages og samles op på et område, som ikke alle elever har lært sig.

God evaluering tager udgangspunkt i gode og præcise mål. Det er derfor vigtigt, at eleverne kender disse mål og ved, hvad de skal arbejde hen imod. Målene skal være relevante og give mening, og eleverne skal gerne have været med til at opstille målene. Det giver den største motivation til læring.

Undervisning og læring er ikke det samme. Den enkelte elev lærer noget lidt andet end kammeraterne, selv om de har deltaget i den samme undervisning. Grundene kan være mange: Eleven vidste noget særligt i forvejen, var mere eller mindre motiveret, arbejdede mere eller mindre eller fik måske et gennembrud i sin forståelse. At undervisning ikke er det samme som læring ved enhver lærer, der har forsøgt ikke én, men mange gange at få eleverne til at lære, fx brug af *gustarse* eller en autentisk udtale. Uanset hvor veltilrettelagt en undervisning er, kan et bestemt læringsresultat ikke garanteres.

3. Undervisningens tilrettelæggelse og indhold

Læreren skal tilrettelægge undervisning med sin viden og erfaring, så hvert enkelt elev lærer så meget som muligt. Det er også vigtigt, at undervisningen er anvendelsesorienteret og varieret. I afsnittet gennemgås centrale overvejelser om undervisningens tilrettelæggelse og indhold i faget spansk.

3.1 Det trygge klasserum

For at optimere læringen, vil det være essentielt, at undervisningen foregår i en tryk atmosfære, så eleverne har mod på at forsøge sig med sproget. Understreg, at klasserummet er et laboratorium, hvor ting skal prøves af, og der skal eksperimenteres med ord, vendinger, kulturelle aspekter mv. I et laboratorium forsøger man at sige eller gøre noget, og nogle gange fungerer det, andre gange ikke. Så prøver man igen. Elevernes selvtillid og afprøvning af sprogets muligheder prioriteres højere end kommunikationsfærdighed og sproglig præcision. Fejl er nødvendige, når man lærer. Fejl er fra elevens synspunkt et udtryk for et gæt (en hypotese) om, hvordan fremmedsproget er skruet sammen. Fejl er fra lærerens synspunkt et unikt indblik i, hvordan elevens intersprog ser ud, og derfor vigtig information i forhold til, hvad undervisningen kan og bør rette sig mod. Hypotesedannelse – elevens afprøvning af sproglige former – er motoren i den sproglige udvikling. Den forudsætter, at eleverne tør løbe en risiko, og derfor skal alle forsøg på at anvende sprog opmuntres. Også de forsøg, der lykkes mindre godt.

3.2 Læringsstrategier

At gætte og turde løbe en risiko er derfor gode strategier, når man skal lære sprog, og de virker også uden for skolens rammer. Eleverne skal lære noget om, hvordan man kan lære sig så meget sprog som muligt, og derfor skal de lære sådanne sproglæringsstrategier. Nogle elever er gode til at lære, og det handler om, at de allerede har nogle læringsstrategier. Især de elever, der har svært ved at lære sprog, skal have hjælp til at vide, hvilke strategier man kan bruge for at lære et sprog, og generelt kan alle elever bruge mere viden og træning omkring hvilke læringsstrategier, der findes.

Læring handler overordnet om at forstå, placere hensigtsmæssigt i hukommelsen og kunne genkalde det stof, man skal lære. For sprog kan man sige, at eleverne skal forstå gennem at lægge mærke til sprog, de skal placere hensigtsmæssigt i hukommelsen gennem at træne og manipulere med sproget, og de skal genkalde gennem at bruge sproget frit i forskellige sammenhænge. Læringsstrategier handler om effektive måder at forstå, huske og genkalde på, og ligesom alt andet kan læringsstrategier læres.

Læringsstrategier kan med fordel deles og synliggøres i klassen, fx gennem plancher. Man kan diskutere, hvilke strategier eleverne selv bruger og dele dem, og man kan have fokus på 'dagens strategi'. Man lærer meget mere, hvis man ved, at der findes teknikker til at lære med, og at læring ikke handler om at være 'særlig intelligent' i forvejen. Følgende sproglæringsstrategier er nyttige for eleverne at kunne anvende:

Være nysgerrig og modig: Man lærer mere sprog ved at være opmærksom på sprog og aktivt lede efter og undersøge det alle de steder, man kan komme til. Eleverne skal have hjælp til at finde ud af, hvor man helt konkret har mulighed for at finde gode eksempler på målsproget. Man kan også lære sprog ved at kaste sig ud i at bruge det og se, om det virker. Jo mere man bruger et sprog, jo mere lærer man.

Gætte: Det er godt at turde gætte generelt, men eleverne skal også have hjælp til, hvad man kan bruge, når man gætter. Man kan fx gætte, at ord på fremmedsproget, der ligner ord på dansk, måske betyder det samme på de to sprog, eller at en tekst, der er skrevet i en avis, måske handler om nogle nyheder. Hvis man har læst en del af en sætning og forstået den nogenlunde, kan man ofte gætte sig til resten af sætningen. Hvis man kan forstå bare noget af det, man lytter til, kan man ofte gætte sig til hovedindholdet.

Bruge det man ved i forvejen: Det er godt at tænke på, hvad man ved allerede, fx om hvordan man siger noget på et andet sprog, eller at når folk ser glade ud hænger det sikkert sammen med det, de siger. Det kan også være, man ved en hel masse om et emne, man skal læse om, og det gør det meget nemmere at læse noget.

Bruge støtte: Støtte kan findes mange steder, fx billeder der følger med noget sprog, eller billeder man selv tegner, den sammenhæng sproget indgår i, en talendes mimik og kropssprog, ordbøger, stavekontroller, det mundtlige sprog når man skal skrive (sig det, du vil skrive og optag det, så du kan høre det bagefter). Det er også støtte til sproglæringen, at man kan tage noter på fremmedsproget.

Efterligne, gentage og træne: Sproglig træning minder om fysisk træning, og elever ved godt, at man skal øve sig for at blive god til fodbold. Sproget kan man træne ved fx at lytte til det hver dag, skrive sin egen ordbog, indtale en dagbog på sin computer, have kontakter over nettet, se film på målsproget eller samle gode ord og udtryk – afhængig af, hvad det er, man skal træne. Det er godt at efterligne sproglige modeller. En model kan være en person, der taler sådan, som man kunne tænke sig selv at tale, og det kan også være en tekst, som er af samme type som en, man selv skal skrive.

Udnytte processer: Hvis man kender til processer i forhold til det, man gør, kan man udnytte strukturen i disse processer til at lære mere med. Hvis man fx kender til faserne i den gode skriveproces, hvor man planlægger, skriver udkast, skriver om osv., kan man anvende denne proces bevidst til at blive bedre til at skrive på fremmedsproget. Tilsvarende er det godt at kende til planlægningsprocesser for mundtlige fremlæggelser.

Opsøge feedback: Elever ved ofte, hvad de selv ikke kan og gerne vil lære. De kan også opfordres til at søge feedback fra lærer og kammerater der, hvor de er i tvivl. Det er en god strategi, fordi man får umiddelbare svar der, hvor man er i tvivl, så tvivl og fejlforståelser ikke fæstner sig i hukommelsen. Respons i forbindelse med planlægning af præsentationer eller udarbejdelse af skriftlige produkter er også en god form for feedback.

En vigtig strategi for læreren er stilladsering. Det er støtte til eleverne, men ikke bare støtte, der hjælper dem med at løse en opgave. Det betyder at give midlertidig støtte til eleverne på en sådan måde, at de gennem denne støtte lærer mere. Det kan netop foregå ved, at læreren aktivt integrerer gode sproglæringsstrategier i sin undervisning og samtidig gør eleverne opmærksomme på, at det foregår.

3.3 Læremidler

Bøger og læremidler, der er lavet til begynderundervisning i spansk, er som regel på gymnasieniveau. Det vil derfor være svært at bruge bøgerne fra ende til anden. Læreren vil ofte være nødt til selv at didaktisere andre læremidler som fx sangtekster, hjemmesider, videoer, film, spil eller digitale redskaber, hvis de ikke har en indbygget didaktik. Når lærerne bruger disse læremidler skal de derfor være opmærksomme på selv at udforme de faglige læringsmål og gøre sig nogle fagdidaktiske overvejelser om, hvordan disse læremidler kan integreres meningsfuldt i undervisningsforløbene, så undervisningen bliver varieret, motiverende og anvendelsesorienteret.

3.4 Undervisningsdifferentiering og inkluderende undervisning

Undervisningsdifferentiering er et princip for tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen i en klasse eller gruppe, hvor den enkelte elev tilgodeses, samtidig med at man bevarer fællesskabets muligheder.

En undervisning, der bygger på undervisningsdifferentiering, tilrettelægges, så den både styrker og udvikler den enkelte elevs interesser, forudsætninger og behov, og så den indeholder fælles oplevelser og erfaringsgivende situationer, der forbereder eleverne til at samarbejde om at løse opgaver.

Differentiering handler om at have høje forventninger til alle elever og meget tydelige mål for præcis, hvad der skal læres. Fra dette udgangspunkt kan man så tænke i, hvilke former for stilladsering forskellige elever har brug for. Man kan differentiere på indhold, proces (tid) og produkt i overensstemmelse med elevernes parathed, interesser og læringsprofil. Man kan også differentiere på målene, men skal være opmærksom på, at alle elever skal arbejde hen mod de samme overordnede kompetencemål og skal føle sig som en del af det faglige fællesskab. Elever skal derfor ikke 'lave noget helt andet' end kammeraterne.

Da spansk ikke høres meget herhjemme, vil der ofte ikke være de store forskelle i elevernes sproglige forudsætninger og deres erfaringer med spansk. Læreren kan med tiden differentiere bl.a. i kravene til udtale, til længden af dialoger, en stadig mere sikker forståelse af korte tekster samt til elevens viden om kultur- og samfundsforhold. Derudover krav til en større helhedsforståelse af hvad spansk som det andetmest udbredte modersmål betyder for verden. Vælges faget over 2 eller 3 år, anvendes udfordringsopgaverne samt andre åbne opgaver til de elever. Læringen vil gå mere i dybden, og man kan forvente større sikkerhed og ordforråd i præsentationer.

Forslag til valg af emner, som tager udgangspunkt i det nære og genkendelige, kunne være alfabetet, tallene, farverne, familien, kroppen, tøjet, klasseværelset, årstider, måneder, ugedage, klokken, højtider, mad og opskrifter, dyr, hus og have, mit værelse, kammeratskab, forretninger, varer, hobby og ferie. Nye ord kan præsenteres ved hjælp af billedkort, og ordene kan trænes med lege som Memory og billedlotteri, og it-baserede programmer. Eleverne kan ligeledes lave deres egne ordkort, billedbøger, plancher og billedordbøger.

For at fremme elevernes muligheder for at få personlige erfaringer med sproget organiseres undervisningen som en vekslen mellem fællesarbejde, gruppearbejde, pararbejde og individuelt arbejde.

3.5 Ordforråd

Arbejdet med ordforrådsindlæringen er centralt i undervisningen i alle faser. "Uden ord intet sprog!" Målet med undervisningen er derfor, at eleverne tilegner sig et ordforråd, som er klar til at blive brugt. Ordforråd er det vigtigste element i sprogundervisningen.

Det er vigtigt, at man i undervisningen er opmærksom på, hvordan eleverne mest effektivt arbejder med ordforråd. Vi ved, at ord læres bedst i sammenhænge, i logiske strukturer og i helheder. Det gælder om, at eleverne gennem øvelser og opgaver arbejder med at indarbejde nye ord i deres hukommelse. For at kunne huske og anvende ord og informationer skal disse kodes ind i vores langtidshukommelse, og det er vigtigt at gøre processen færdig, så ordene bliver lagret og ligger klar til igen at blive aktiveret. Det betyder, at man i undervisningen skal arbejde med øvelser og opgaver, der giver: sproglige input, muliggør bearbejdelse, indkodning, lagring og aktivering.

Den der ikke gentager, glemmer! Derfor må undervisningen tilrettelægges så eleverne jævnligt møder ord og vendinger i forskellige sammenhænge inden for det tema der arbejdes med. Jo oftere eleverne møder ord, jo bedre huskes de. Gentagelse kan gøres på mange måder, fx kan man som optakt til et tema lade eleverne lave en brainstorm, hvor de mobiliserer den viden, de har om emnet, og i dette arbejde kan der godt indgå danske ord. Fx En una cafetería: disculpe, menú, la carta, patatas fritas, refresco, hamburguesa, sandwich, postres, té, ensalada, helado, por favor, la cuenta - efterfølgende kan disse ord sorteres i forskellige kategorier – drikkevarer, mad, genstande der ikke kan spises, faste vendinger osv. I det videre arbejde kan indgå tegninger/billeder, som kobles med ord eller sætning. Rækken er lang og mulighederne mange, men det er væsentligt at variationen gør gentagelserne meningsfulde for eleverne. For atter at kunne aktivere ordene er det vigtigt, at ordene kobles sammen på så mange forskellige måder som muligt. Vigtigt er det også at være opmærksom på, at læring påvirkes via sanserne. Derfor er denne dimension vigtig for arbejdet med ordforråd.

3.6 Varieret og anvendelsesorienteret undervisning

Læreren skal fra den første time inddrage eleverne aktivt, således at de fra starten er bevidste om deres medansvar for egen tilegnelse af læring. Eleverne kan fx fortælle og skrive om, hvorfor de har valgt spansk og lave mindmaps over ordene spansk/Spanien/Latinamerika.

For at aktivere elevernes eksisterende viden, kan man liste alle de ord op, de allerede kender, fx chorizo, tapas, parasol osv. Ligeledes vil det være interessant at undersøge, hvad navne fra sportsverdenen betyder, fx at den mexicanske Manchester United-spiller, Chicharito, egentlig bærer navnet "lille ært".

Der er som regel nogle spansksprogede sangere/sangerinder, der er oppe i tiden, og deres sange kan man inddrage for at lytte til sproget samt finde baggrundsviden om kunstnerens kulturbaggrund. På den måde inddrager man kulturen på relevant vis.

Eleverne kan medbringe ting, der associerer til spansk. Det kan være et postkort, en Corona-øl, tortillachips, et kort over et område, en souvenir eller lignende. Læreren skriver de vigtigste vendinger på tavlen: es... tiene... parece como... es hecho de... un recuerdo de... etc. Eleverne beskriver tingen ved hjælp af ordene på tavlen samt ordbogsopslag.

Eleverne skal gerne fra starten få en følelse af, at de allerede kan noget spansk, i og med at de kan trække på deres viden fra andre sprog og fra deres egne erfaringer.

De letteste kommunikative lege har helt konkrete kløfter og egner sig ofte til pararbejde. Kløfter er huller, hvor de to deltagere har forskellige oplæg. Elev A har fx et færdigt billede med figurer og farver; elev B mangler farverne. De to elever skal derefter, uden at se hinandens oplæg, kommunikere for at få de to oplæg gjort ens.

Efter samme princip kan eleverne arbejde med brikker, der skal lægges i rækkefølge, tegninger, der skal gøres færdige, eller figurer der skal konstrueres. Oplæggene kan også bestå af to næsten ens billeder, hvor opgaven går ud på at finde forskellene.

Et emne om spansk/latinamerikansk kunst er også en mulighed. Her vil man eksempelvis kunne læse om kunstneren og tale om værkerne. Kulturdelen vil her blive en naturlig del af undervisningen, når man undersøger kunstnerens baggrund, både på det personlige og det kulturelle plan.

På internettet kan man finde spansksprogede nyheder, som eleverne kan blive nysgerrige på. Det vil i starten være med hjælp fra læreren, at indholdet/meningen med nyhederne findes. På den måde får man et indblik i den aktuelle situation i det pågældende land.

Gennem internettet vil man kunne finde en venskabsklasse eller nogle unge, som man vil kunne kommunikere med. Denne kommunikation vil sandsynligvis være på engelsk til at starte med, men efterhånden som udvekslingen skrider frem, vil der komme flere og flere spanske ord i spil. Dette vil også være en kulturudveksling, som helt autentisk vil give de unge et indblik i hinandens hverdag.

I det hele taget er det vigtigt at konstruere nogle autentiske situationer, som eleverne kan komme ud for. Har man et emne om latinamerikansk/spansk mad, så leg købmandsbutik og øv herved tallene og gloserne på varerne samt alle de små vendinger, man bruger, når man handler, fx *bienvenido, qué buscas?, cuánto vale, qué caro, aquí tienes, gracias, algo más?, hasta luego, qué tengas un buen día* etc.

Cooperative learning er en speciel målrettet og meget struktureret form for gruppearbejde, der er særligt velegnet til sprog. Her samarbejder eleverne i teams i forskellige strukturer med særlige samarbejdsrelationer og tilhørende arbejdsbeskrivelser. Indholdet og opgaverne kan handle om sociale og faglige emner. Principperne gør, at deltagelse er uundgåelig, og det skulle gerne være sjovt at være med. Der tænkes, analyseres og løses problemer, og fælles for arbejdet er, at der er meget stor sprogproduktion hos den enkelte elev.

3.7 Den åbne skole

For at give eleverne en idé om, hvad man kan bruge sine kundskaber i spansk til, kan man invitere en medarbejder fra en hjælpeorganisation ind i undervisningen. Denne kan fortælle om arbejdet med eksempelvis sponsorbørn eller børnehjem, hovedsageligt i latinamerikanske lande. Da mange i disse lande ikke kan engelsk, er det en fordel at kunne kommunikere på spansk. Der er også mulighed for at invitere en danser, der kan lære eleverne en smule af de latinamerikanske danse. Måske er der på skolen en forælder fra et spansktalende land, der kan inviteres og fortælle både om sproget og om kultur- og samfundsforholdene i hjemlandet. Det vil sikkert også være muligt at besøge et gymnasialt spanskhold for at få en viden om, hvordan man sidenhen udvikler sproget. Man kan "tage sit værelse/sit tøj/kæledyr etc. med" i undervisningen ved at filme det hjemme og præsentere det på spansk for klassen. Her er der god mulighed for undervisningsdifferentiering, da det vil være forskelligt, hvor lange og hvor uddybende elevernes præsentationer vil være.

3.8 Bevægelse

For at få bevægelse med i indlæringsprocessen kan man hænge sedler med information (tal, farver, de mest almindelige ord eller andre kategorier) op rundt i skolegården. Læreren giver en besked på spansk om at løbe hen til 9-tallet eksempelvis. Alle løber hen til den rigtige seddel. Sidste mand er ude og må stå og øve sig på tallene indtil næste runde. Læreren råber et nyt tal, eleverne løber derhen, og sådan fortsætter legen, til der kun er én elev tilbage. Eleverne kan med kroppen vise forskellige ord, som de andre elever skal gætte.

Små lege eller sanglege med bevægelse er en anden mulighed. Fx kan man lege gemmeleg for at øve forholdsord - *estoy abajo de la mesa, encima del techo* etc. Dette kan også leges med genstande, hvor ordforrådet kan udbygges med navnet på genstanden.

Simon siger (*Simón dice*), gættelege som fx galgeleg eller gådeløsningslege, hvor hver elev har sin del af informationen, og hvor gåden først kan løses, når hele klassen er i besiddelse af alle informationerne.

Når elever får mulighed for at udfolde sig gennem opgaver, der rummer udfordringer til flere sanser, motiveres de til at tænke individuelt og bruge deres fantasi.

3.9 Den understøttende undervisning

Da det som regel er et fåtal af skolens lærere, der behersker spansk, vil den understøttende undervisning hovedsageligt bestå af kulturformidling og ikke af det talte eller skrevne sprog. Der vil kunne læses tekster på dansk om et givent emne som understøtter den normale undervisning.

Man vil eksempelvis også under et emne om madvarer/marked/indkøb kunne gå i madkundskabslokalet. Her kan man "lege" butik/marked, få indkøbt det, man skal bruge - for også at øve tallene - og så lave mad, der er inspireret af det spanske eller latinamerikanske køkken.

3.10 Projekt opgaven

Da spansk som valgfag ikke indgår i prøverækken, skal det indgå i projekt opgaven, hvis det vælges i 9. klasse. I projekt opgaven kan der relateres til et spansksprogede lande, og den viden, eleven nu har om disse landes kulturer, inddrages

4. Spanskfagets kompetenceområder

Faget består af to kompetenceområder:

1. Kommunikation
2. Kultur og samfund

Undervisningen skal under hele forløbet tilgodese de to kompetenceområder og lede mod de tilhørende kompetencemål. Områderne er indbyrdes afhængige og bør derfor integreres i de enkelte undervisningsforløb.

4.1 Kommunikation

Lytning

Det er vigtigt at tale så meget spansk i undervisningen som muligt, så eleverne bliver fortrolige med intonation og udtale. De vil naturligt nok ikke forstå alt, hvad der bliver sagt, og det er helt i orden. Det er meget sjældent, at man opfatter alt, hvad der bliver sagt i et mundtligt udsagn, heller ikke på ens modersmål. Man kan spille en lydoptagelse fra en

radio- eller tv-avis på dansk og derefter spørge den enkelte elev om, hvad han/hun hørte. Disse danske lyttevaner skal eleverne overføre til spansk. Det vil afdramatisere situationen, og de vil se, at deres sproglige adfærd på spansk nærmer sig mere og mere, hvad de gør og kan på dansk. Det er et af de bedste afsæt til det videre arbejde med spansk overhovedet, og det gælder både, når man lytter, og når man læser.

At lytte er en vigtig aktivitetsform. For at kunne gøre sig forståelig på spansk, er man nødt til at have lyttet til og forstået nogle af sprogets udtaleregler, så man herefter kan imitere lydene. Eleverne lytter til lærerens tale, fortælling, oplæsning og instruktioner til andre elever og til lyd- og billedmedier. Den autentiske lyd benyttes i stigende grad til at bringe dagligliv og sprog ind i klasseværelset, og ikke mindst filmklip er velegnede undervisningsmidler. Her får eleverne hjælp til forståelsen gennem situationerne samt personernes kropssprog og mimik, og de stifter bekendtskab med de kulturer, hvor sproget anvendes.

De lyttefærdigheder, som den kompetente sprogbruger anvender, er mangeartede. Det er krævende at lytte til og forstå et fremmedsprog, og man anvender særlige strategier for at forstå det, man lytter til. Det er vigtigt at understøtte lytning med handling, billeder eller andet, der kan hjælpe eleverne til at udføre kvalificerede gæt på, hvad der siges. Inden der lyttes, skal eleverne vide noget om, hvilken sammenhæng lytteteksten indgår i, og hvordan de forventes at lytte, fx efter helhed, efter detaljer eller for at lade sig underholde. Efterhånden vil eleverne genkende og forstå flere og flere ord, især ord, der bruges som faste hilsener/udtryk, og ord, som minder om ord fra andre fremmedsprog.

Spansk udtale har en del træk, der ikke findes på dansk. Dette skal eleverne vænne sig til, så udtaletræningen kræver megen tid, især i begyndelsen. Grundlaget for en god udtale lægges allerede i starten af undervisningen. Arbejdet med udtalen er af naturlige grunde i høj grad knyttet til arbejdet med lytteforståelsen, hvor eleverne koncentrerer sig om at forstå indholdet. Men man må også bruge øvelser, der fokuserer på udtalen. For at træne udtalen kan man fx bruge det at gentage efter læreren, lydfiler m.m., i kor, i grupper eller alene. Det at gentage i kor eller gentage mange gange for sig selv er en god træning og skal ikke undervurderes. Det er selvfølgelig ikke meningen, at den fylder hele undervisningen, og det skal tjene et formål, dvs. at ordene og udtrykkene skal kunne genbruges senere hen i forløbet af eleverne.

Arbejdet med intonation, rytme og tryk bør tage udgangspunkt i lyttesequenser med spansk talesprog i overskuelige enheder, der gør det muligt for eleverne at gentage det hørte.

Præsentation

I spansk arbejder eleverne primært med enkeltord, faste udtryk og korte sætninger, som de bruger til at præsentere sig selv, fx me llamo... vivo en... tengo x años... Det er vigtigt, at eleverne møder disse udtryk mange gange og i forskellig sammenhænge, på plancher i klasselokalet, i egne notater, i bøger osv.

De udvikler et ordforråd og viden om simpel sætningsopbygning, så de også i korte sætninger kan begynde at præsentere deres familie, fx mi mamá se llama... trabaja en una guardería... Eleverne skal arbejde med støtteteknikker som fx at bruge en skabelontekst, at vælge faste vendinger, at have et mindre antal billeder at tale ud fra, at anvende egen ordliste, og de kan øve ved at optage sig selv. Med den rette støtteteknik bliver det hurtigt muligt for eleverne at variere deres præsentationer, så de fx fokuserer på forskellige ting i forhold til deres familie.

At optage præsentationer giver god støtte, fordi der så kan optages om, indtil eleven selv er tilfreds, og andre skal kun lytte til det endelige resultat. Det er en god øvelse at lytte til sin egen stemme og udtale, da det giver større mulighed for fokus på sproglig præcision. Det er en fordel at variere på formen, så eleverne ikke kun fremlægger for hele klassen. For at blive fortrolig med præsentationsgenren er det nødvendigt med hyppig træning over for forskellige tilhørere. Det kan være parvis eller i grupper, flere elever kan præsentere samtidig i små boder og skifte bod på et signal fra læreren, eller elevernes præsentationer kan foregå i dobbeltcirkler, så man præsenterer for den, man står overfor, og derefter roterer i cirklen og dermed får en ny kammerat at fremlægge for.

Samtale

Samtale er en interaktion mellem to eller flere samtalepartnere, dvs. at det indebærer både at lytte, at tale og at tage ture i samtalen, fx spørge om alder, hvordan man har det, bede om noget eller købe ind.

Det er godt at samtale med mange forskellige partnere, fordi man derigennem får trænet mange forskellige mønstre, og derfor er pararbejde med vekslende partnere en god organiseringsform. Man kan eksempelvis samtale om et objekt, den ene elev beskriver og den anden tegner uden selv at kunne se det. Tegneren kan forsøge at spørge ind til objektet.

Eleverne vil begynde at kunne stille og svare på gængse spørgsmål, som fx *cómo estás*, *dónde vives* etc. Lidt efter lidt øges deres ordforråd, og de vil kunne tale med om nogle hverdagsemner. De vil stadig have brug for støtte i form af billeder og hjælp til glosser.

Målet med arbejdet med elevernes samtalefærdigheder er, at de kan klare sig i forskellige autentiske samtalsituationer på spansk. Det optimale er at opnå et automatiseret sprog, hvor ord, udtryk og formuleringer om genkendelige hverdagssituationer kan produceres uden de store problemer.

Læsning

Målet med arbejdet med elevernes læsefærdighed er, at de kan klare sig i forskellige autentiske læsesituationer på spansk. Autentiske læsesituationer omfatter fx at få informationer for at kunne handle, forstå opskrifter, der skal omsættes til madlavning, og små korte tekster fra fx en turistbrochure.

Undervisningen bør gennem det samlede forløb omfatte forskellige genrer og teksttyper, såsom sange, enkle fortællinger, digte, enkle fakta- og fiktionstekster, dialoger og mindre brugstekster fra hverdagen (reklamer, skilte, brugsanvisninger, køreplaner, kort m.m.). Teksterne skal bl.a. give indblik i kulturelle forhold samt danne basis for at udvikle et ordforråd om nære ting og hverdagsemner.

Skrivning

Eleverne skal kunne begynde at skrive små tekster, gerne ved hjælp af faste fraser og sætningsskabeloner og ved genbrug af tekst. Gennem skrivning styrkes også andre færdigheder, eftersom man gennem skrivning får fokus på større sproglig præcision, og denne præcision vil give mere sproglig viden og bevidsthed, som kan bruges i andre sammenhænge.

Skrivning kan være afskrivning, fx af enkelte ord i forbindelse med elevernes fremstilling af plancher, billedordbøger eller i deres arbejde med it-baserede programmer. Eleverne eksperimenterer senere i forløbet med at skrive korte, enkle tekster, postkort, dialoger og fx at notere kammeraternes svar på forskellige spørgsmål.

Kommunikationsstrategier

Elevernes kommunikative færdigheder prioriteres højere end sproglig præcision. For at kommunikere på et sprog, man ikke er helt sikker i, må man af og til gætte. Dette gøres på baggrund af omverdensforståelse, situationsfornemmelse, viden om, hvordan mennesker samtaler, og på basis af enkeltlyde, stavelser, ord og fraser.

Eleverne skal gerne opnå mod på at gætte i forsøg på at forstå talte og skrevne tekster. Når ordene ikke slår til, kan man også ty til gestik og mimik.

4.2 Kultur og samfund

Sprog hænger uløseligt sammen med kultur og samfund. Man kan ikke være sprogligt kompetent uden at være socio-kulturelt kompetent, eftersom sociale og kulturelle forhold indvirker på den sproglige form og omvendt. Eleverne skal desuden lære om kultur- og samfundsforhold, fordi det er nødvendigt i en globaliseret verden. Vi har mulighed for at benytte - og gør det i høj grad - digitale medier til at kommunikere med omverdenen. Hvor det før mest var engelsk, vi hørte som lydkulisse, vinder spansk mere og mere frem. Der har de senere år været flere spansksprogede sanghits og spillefilm, hvor man har kunnet høre sproget, fx er Shakira, Enrique Iglesias, filminstruktøren Alejandro González Iñárritu og skuespillere som Penélope Cruz og Gael García Bernal blevet en del af dem, "alle" kender. Det giver en helt anden oplevelse at høre en sang eller se en film, hvor man forstår sproget. I de latinamerikanske lande er der en stor del af befolkningen, som ikke taler engelsk, men kun spansk (eller et indiansk sprog), hvorved man er nødt til at kunne spansk for at kommunikere med dem, hvis man rejser i de lande.

Arbejdsomt vil der også blive et stort behov for spanskkyndige, eftersom det er et sprog, der til stadighed vokser og er et af de 3 vigtigste verdenssprog. Grundene er derfor mange til at lære at tale spansk for at begå sig og for at udvide sin kulturelle horisont.

Kulturforståelse

Eleverne skal lære om kultur- og samfundsforhold, fordi det er nødvendigt i en globaliseret verden, hvor man kommer i kontakt med mange mennesker fra andre kulturer i mange sammenhænge. Undervisningen, der tager udgangspunkt i det nære og relevante for eleverne, skal bidrage til forståelsen af andre kulturer og anvende viden om dagligliv, levevilkår, værdier og normer hos forskellige befolkningsgrupper i de spansktalende lande.

Undervisning, som omhandler det nære, kan eksempelvis være emner som dagligdagsrutiner, skole, arbejde og fritid, højtider, fødselsdage og traditioner m.m. Der skal inddrages forskellige materialer som film, lydfiler, musik, billeder og forskellige teksttyper, der bibringer eleverne forståelse af kulturelle og samfundsmæssige forhold i den spansktalende verden.

Ligeledes må undervisningen medvirke til at udvikle elevernes tolerance og forståelse for, at levevis i andre lande er forskellig fra deres egen. De skal lære at acceptere andre levemåder og forholde sig nysgerrigt over for disse og forstå baggrunde for forskelligheder. Det opnås bl.a. ved at være nysgerrig og åben og ved at kunne se sig selv udefra. For at kunne forstå noget, må man vide noget, så en af grundpillerne er viden om de kulturelle forhold. Dette skal naturligvis bygge på en respekt for anderledes holdninger og værdier og ved at kunne indgå eller sætte sig ind i sociale roller, der er anderledes fra ens egen kultur.

Kultursammenligning

Eleverne skal gerne opnå en viden om både egen og andre kulturer, der sætter dem i stand til at sammenligne kulturerne på en saglig baggrund. De skal kunne se sig selv udefra og forestille sig, hvordan det, de selv gør, ser ud med andre menneskers øjne. For at have et sammenligningsgrundlag må eleverne kunne fortælle om egne traditioner, som fx fødselsdage og vigtige højtider, og om deres egen dagligdag. De kan fx fotografere 10 billeder fra en dag i deres liv og sætte små billedtekster på. Tilsvarende fortællinger kan findes om børn i andre lande og kan måske udveksles med en klasse i et andet land. Det giver mulighed for sammenligninger, så eleverne begynder at forstå, at børn i forskellige lande og grupper har forskellige muligheder og forventninger til deres liv.

Når man sætter fokus på sammenligningerne, kan det være en fordel at starte tæt på Danmark, fordi flere elever måske har været i Spanien (Mallorca, Tenerife, Barcelona etc.), men visse kontraster kan være nemmere at få øje på, hvis man sammenligner egne forhold med forhold i Bolivia. Eleverne skal kunne forstå forskelle og ligheder i enkle kulturmøder; det kan fx være, at man hilser hinanden forskelligt i forskellige dele af verden, at særlige grupper udsmykker sig på en særlig måde eller bevæger sig på måder, som ikke bliver helt forstået af andre grupper. Film er et godt medie til at opdage den slags ligheder og forskelle og til at blive opmærksom på, at ligheder og forskelle i høj grad også findes inden for det enkelte lands grænser, især i lande med en blandet befolkning af oprindelige folk (indianerne) og spanske efterkommere. Det kan også være forskelle og ligheder i emner af geografisk, historisk, æstetisk, social eller etnisk art.

Eksempler på sandsynlige emner til kultursammenligninger kan være:

- Hvilke interesser har børn på samme alder?
- Hvordan har og passer man fx kæledyr i andre lande?
- Hvordan går man i skole?
- Hvordan er moden og livsstilen?
- Hvordan er musikkulturen?
- Hvilke ligheder og forskelle på kønsrollemønstre er der i Danmark og et andet land?
- Hvordan ser der ud på mit værelse, og hvorfor gør der det? Eleverne kan tage billeder, skrive forklaringer og evt. sende til en samarbejdsklasse i et spansksproget land.
- Hvordan fejrer man fødselsdag forskellige steder - og hvorfor?
- Hvilke højtider fejrer de - hvilke forskelle og ligheder er der i religiøse ceremonier?

Sådanne emner kan give gode og spændende kulturmøder, hvor egne forståelser udfordres, og hvor andre kultur- og samfundsforhold kan undersøges på mere dybtgående niveauer.

Informationssøgning

Ved at søge på nettet kan eleverne sammen med andre eller alene finde svar på spørgsmål, som de enten ønsker at udforske selv, eller som læreren eller andre har stillet dem. Det er af stor betydning for elevernes motivation, at undervisningen udnytter deres interesser og anerkender individuel forhåndsviden.

Internettet kan på mange punkter være med til at udfylde behovet for materialer, der lever op til læseplanen, set i lyset af, at der ikke findes undervisningsmateriale stilet til folkeskolens spanskundervisning. Opkobling til internettet ændrer radikalt tilgangen til viden og åbner for samarbejde. Digitale værktøjer bruges til at finde og udveksle informationer og skabe enkle tekster. Elektroniske medier anvendes også til enkle opgaver og spil.

Teknologien gør det muligt for eleverne at komme i kontakt med spansk mange steder uden for skolen, fx via tv, film, blade, aviser og især internettet. Det kan man udnytte ved, at undervisningen direkte inddrager disse medier, fx ved konkrete opgaver om indsamling af informationer, små anmeldelser af film og tv-programmer, sange, nyheder osv. En opgave kan være: "Klip alt det ud, du finder om Spanien/Latinamerika i aviserne i en bestemt uge".

Det vil oftest være gennem medierne, at eleverne hører spansk uden for skolen. De ser tv og film, spiller computerspil, lytter til musik og ser musikvideoer, som i en vis grad præges af spansk. De informationer om kulturelle forhold, man kan få ved at se en musikvideo, kan være en af brikkerne til at danne sig et helhedsindtryk af en fremmed kultur.

Kulturelle omgangsformer

Færdigheder i kulturelle omgangsformer dækker over, at man skal kunne begå sig i mødet med det fremmede. Kulturmøder foregår altid mellem mennesker, ikke mellem kulturer som sådan. Eleverne skal derfor øve sig på kulturmøder, hvor de anvender deres viden om kultur- og samfundsforhold i spansktalende lande, til at kunne begå sig høfligt og med indlevelse og respekt for den anden kultur. I mødet med de andre bliver sproglig kompetence en vigtig faktor, eftersom både sociale og kulturelle forhold indvirker på sproget, og eftersom det ofte skaber større respekt og tillid, hvis man møder en, der har interesse i at kunne kommunikere på ens eget sprog.

Man skal fx lære at bryde ind i en samtale uden at være uhøflig. Dette kan gøres ved hjælp af en viden om indlednings- og afslutningsgambitter i samtaler samt hvilke ord og fraser, der passer sig i situationen. Man er mere høflig, når man taler med en myndighedsperson på et offentligt kontor, end når man bestiller en øl på en bodega. Hvert sprog har sine virkemidler til at sikre, at samtalen lykkes.

Aktiviteter kan tilrettelægges, så eleverne får mulighed for at øve sig på disse færdigheder i at begå sig på baggrund af viden om andre kulturer. De kan fx blive bedt om at skrive et postkort, der udtrykker noget væsentligt om omgangsformerne i dansk kultur, og som de tror, en ung i Argentina ville være interesseret i. De kan skrive postkortet til denne fiktive unge og fortælle om Danmark – eller de kan skrive, hvad de tror, den unge argentiner ville skrive tilbage til dem. Hvis muligheden er der, vil det naturligvis være optimalt, hvis det kan foregå virkeligt over internettet.

At forstå og være i stand til at opføre sig tilpasset i forskellige situationer handler om gode kommunikative evner, hvor man aflæser og byder ind i forhold til samværet på en måde, som fremmer dette samvær. Det findes der ikke facitlister til, og kompetencen omhandler derfor empati og forståelse som det centrale.

Relaterede filer

 [Selvevalueringsskala](#)

Relaterede moduler

Kom godt i gang med arbejdet med læringsmål

Emneord

Vejledning,

Baggrundsoplysninger om siden

